

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Pluimveehouderij Haan te Nieuw Weer- dinge

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

20 december 2010 / rapportnummer 2215-54

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

De heer K. Th. Haan is voornemens zijn pluimveehouderij te Nieuw Weerdinge uit te breiden en te concentreren op één locatie. In de huidige situatie zijn circa 79.000 vleeskuikens verdeeld over twee locaties¹. In de nieuwe situatie zullen de bestaande pluimveehouderijactiviteiten op de locatie aan het Weerdingerkanaal worden beëindigd en zullen bij de locatie aan de Vledders tegenover de daar bestaande vleeskuikenstallen drie nieuwe stallen worden gerealiseerd, elk met een capaciteit van 55.000 vleeskuikens.

Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de nieuw te realiseren stallen is een herziening van het bestemmingsplan dan wel een nieuw bestemmingsplan nodig, omdat op het beoogde perceel geen bouwbestemming rust. Voor de besluitvorming over de aanvraag van de Wm-vergunning en de bestemmingsplanwijziging wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Het betreft een gecombineerde plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.

De Commissie² signaleerde bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen van het MER een aantal tekortkomingen, die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming.

De tekortkomingen betreffen:

- de referentiesituatie;
- de mestbe- en verwerking;
- de IPPC-beleidslijn;
- het MMA;
- de ligging van de kwetsbare natuurgebieden;
- de dimensionering van het ventilatiesysteem en bepaling emissiepunten;
- de cumulatieve geurhinder;
- de emissie van de houtkachel;
- de landschappelijke inpassing;
- de bestemmingsplanwijziging;
- de samenvatting.

Door het ontbreken of niet volledig zijn van informatie over bovenstaande punten zijn conclusies uit het MER onvoldoende controleerbaar en navolgbaar.

Naar aanleiding hiervan heeft het bevoegd gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen een aanvulling op het MER te maken³.

¹ Circa 29.000 vleeskuikens staan in een stal aan het Weerdingerkanaal en 50.000 vleeskuikens in twee stallen aan de Vledder.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

³ Zie voor data en termijnen bijlage 1.

Op 12 november 2010 heeft de Commissie de aanvulling op het MER ontvangen. Deze aanvulling heeft de Commissie bij haar beoordeling betrokken⁴. Hoewel de aanvulling extra informatie op bovengenoemde onderdelen bevat is de Commissie van oordeel dat in het MER en de aanvulling samen nog altijd **essentiële informatie ontbreekt** om het milieubelang voldoende mee te kunnen wegen in de besluitvorming.

Uit het MER en de aanvulling daarop blijkt dat opheffing van de locatie aan het Weerdingerkanaal ter plaatste een positief effect heeft op de kwaliteit van de leefomgeving. De uitbreiding aan de Vledders geeft lokaal een lichte toename van geur- en geluidsbelasting.

Het MER en de aanvulling daarop geven nog geen inzicht in de beoordeling van het leefklimaat als gevolg van de cumulatieve geurbelasting. Ook blijkt uit de aangeleverde informatie niet of de te installeren ventilatiecapaciteit de tegendruk in het systeem kan overwinnen en de daarmee de benodigde uittreedsnelheid kan realiseren. Deze informatie is essentieel voor het te nemen besluit omdat de uittreedsnelheid van invloed is op de verspreiding van emissies. De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de ontbrekende informatie alsnog aan te vullen en deze te betrekken bij de te nemen besluiten.

In hoofdstuk 2 geeft de Commissie een beschrijving van en toelichting op hierboven genoemde aandachtspunten.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Referentiesituatie

Het MER

In het MER wordt de locatie aan het Weerdingerkanaal betrokken bij de referentiesituatie. Dit is niet correct, omdat de locatie Vledders en de locatie Weerdingerkanaal verschillende inrichtingen zijn met ieder een eigen milieuvergunning. De juiste referentie betreft de beide vleeskuikenstallen aan de Vledders (zonder uitbreiding) waarbij deze voldoen aan het Besluit huisvesting. Met deze referentie dienen alle onderzochte alternatieven vergeleken te worden. Doordat de alternatieven niet met de juiste referentiesituatie zijn vergeleken geeft het MER een onderschatting van de milieueffecten van de alternatieven.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is de juiste referentie uitgewerkt. De milieueffecten van de alternatieven zijn hiermee vergeleken. Daarmee zijn de effecten van de uitbreiding aan de Vledders op een juiste manier inzichtelijk gemaakt.

⁴ De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert de aanvulling zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

2.2 Mestbe- en verwerking

Het MER

In de startnotitie werd gesproken over de toepassing van mestbe- en verwerking. Uit het MER is niet duidelijk of en op welke schaal mestbe- en verwerking toegepast gaan worden. Deze informatie is van belang voor de effectbeoordeling op de aspecten geur en stikstofemissie.

Aanvulling op het MER

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat er geen mestbe- en verwerking plaats zal vinden, anders dan de mestopslag in de pluimveestallen. De in het MER en de aanvulling daarop berekende emissies hebben dan ook alleen betrekking op de emissies uit de pluimveestallen.

2.3 De IPPC-beleidslijn

Het MER

Uit het MER wordt niet duidelijk of wordt voldaan aan de IPPC-beleidslijn omgevingstoets ammoniak en veehouderij. Hierin wordt bepaald dat bij emissies boven de 5000 kg NH₃, indien lokale kenmerken dit vereisen, technieken toegepast moeten worden die verder gaan dan BBT.

Aanvulling op het MER

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat door het toepassen van BBT-plus technieken voldaan wordt aan de IPPC-beleidslijn.

2.4 Het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Het MER

In het MER wordt voor het MMA uitgegaan van emissiearme technieken in de stallen. Nageschakelde technieken in de vorm van bijvoorbeeld luchtwassers worden buiten beschouwing gelaten. In het MER is niet onderbouwd waarom het toepassen van uitsluitend emissiearme techniek in de stal als MMA moet worden gezien.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER wordt aangegeven dat het toepassen van luchtwassertechniek een lagere luchtsnelheid vereist om voldoende rendement van deze techniek te krijgen. Bij lagere luchtsnelheden neemt met name de kans op geuroverlast voor de omgeving toe. Hierdoor is deze vorm van nageschakelde techniek bij dit voornemen niet de meest milieuvriendelijke optie. De Commissie acht daarmee de keuze voor het in het MER beschreven MMA voldoende onderbouwd.

2.5 Overzicht van de ligging kwetsbare natuurgebieden

Het MER

In het MER ontbreekt een duidelijk overzicht (bijvoorbeeld door middel van kaarten) van de ligging van de voor verzuring gevoelige gebieden, waaronder Natura 2000-gebieden. Ook is niet duidelijk of er binnen de invloedssfeer van het voornemen nog Natura 2000-gebieden in

Duitsland liggen. Daardoor kunnen de gevolgen van het voornemen voor Natura 2000-gebieden en andere kwetsbare natuur niet beoordeeld worden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is een duidelijke kaart opgenomen met de ligging van voor verzuring gevoelige gebieden binnen de invloedssfeer van het voornemen. Er is opnieuw een berekening uitgevoerd voor de ammoniak deposities waarbij ook de aangepaste referentiesituatie is meegenomen. Voor het Duitse Natura 2000-gebied 'Naturpark Bourtanger Moor' wordt geconcludeerd dat de effecten vergelijkbaar zijn met die op het Bargerveen gezien de afstand van dit gebied tot het voornemen. De Commissie is van mening dat hiermee voldoende inzicht gegeven is in gevolgen van het voornemen voor de kwetsbare natuurgebieden. Het voorkeursalternatief laat een geringe afname van depositie op Natura 2000-gebieden zien ten opzichte van de huidige situatie.

2.6 Dimensionering van het ventilatiesysteem en bepaling emissiepunten

Het MER

Uit het MER blijkt niet hoe de in de emissieberekeningen gehanteerde uittreedsnelheden van de ventilatielucht behaald kunnen worden. Er is geen inzicht in de te overwinnen tegendruk en de relatie met de capaciteit van de ventilatoren. Daarnaast dient voor de bepaling van de ligging en hoogte van de emissiepunten uitgegaan te worden van een gewogen gemiddelde van alle emissiepunten per stal. Dit is in het MER niet correct uitgevoerd. Door het ontbreken van deze informatie is de juistheid van de emissieberekeningen niet verifieerbaar.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is de bepaling van de emissiepunten gecorrigeerd. Deze correcties zijn in de berekeningen van emissies doorgevoerd. De aanvulling geeft nog geen duidelijkheid over de relatie tussen de te overwinnen tegendruk en de capaciteit van de ventilatoren en daarmee de haalbaarheid van de gehanteerde uittreedsnelheid. De juistheid van de emissieberekeningen is daardoor nog altijd niet voldoende verifieerbaar.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de emissieberekeningen alsnog te onderbouwen of aan te passen op basis van bovengenoemde informatie en de resultaten daarvan te betrekken bij de besluitvorming.

2.7 Cumulatieve geurhinder

Het MER

In het MER deel B paragraaf 2.2 is de cumulatieve geurbelasting op geurgevoelige objecten weergegeven op basis van het voornemen. Omdat een overzicht van geurbronnen in een straal van 2 km ontbreekt⁵, is niet te beoordelen wat de werkelijke cumulatieve geurbelasting is voor de geurgevoelige objecten in de omgeving.

⁵ De rekenmethodiek, V-stacks gebied, werkt met een bereik van 2 km. rondom het initiatief. Houdt deze afstand aan voor het in kaart brengen van de achtergrondbelasting van geur (cumulatieve geurhinder).

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is, op basis van een overzicht van geurbronnen, een berekening van de cumulatieve geurhinder toegevoegd. Er is echter geen beoordeling van het leefklimaat uitgevoerd zoals wettelijk verplicht volgens bijlagen 6 en 7 van de Handreiking bij Wet geurhinder en Veehouderij. Daardoor geeft de aanvulling onvoldoende inzicht in de gevolgen voor de kwaliteit van de leefomgeving, als gevolg van cumulatieve geurhinder, voor omwonenden.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de beoordeling conform bijlage 6 en 7 van de Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij op te stellen en de resultaten daarvan te betrekken bij de besluitvorming

2.8 Emissie van de houtkachel

Het MER

Volgens de bij het MER behorende milieutekening wordt er een houtkachel gebruikt voor de verwarming van de stallen. In de bepaling en vergelijking van emissies is de uitstoot van de houtkachel niet meegenomen. Deze informatie is van belang voor de effectbeoordeling van de emissies van fijn stof.

Aanvulling op het MER

Uit de aanvulling blijkt dat in de tijd tussen het opstellen van het MER en de aanvraag voor de milieuvergunning het voornemen zodanig gewijzigd is dat de houtkachel geen onderdeel meer uit maakt van het voornemen.

2.9 Landschappelijke inpassing

Het MER

De gevolgen van het voornemen voor het karakteristieke landschap en de daaraan gekoppelde landschappelijke inpassing worden in het MER summier beschreven. Niet duidelijk is welk effect het voornemen heeft op de openheid en de lange zichtlijnen die zo kenmerkend zijn voor de streek en welke mogelijkheden er zijn om dit effect te beperken.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is een goed uitgewerkt landschapsplan inclusief een duidelijke visualisatie opgenomen. Hiermee zijn de effecten van het voornemen op het landschap en de maatregelen om deze effecten te mitigeren voldoende in beeld gebracht.

2.10 Bestemmingsplanwijziging

Het MER

De voorgenomen activiteit kan alleen uitgevoerd worden middels een bouwblokvergroting. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Voor deze wijziging geldt

een plan-m.e.r.-plicht waarbij onder andere de maximale mogelijkheden⁶ van de bestemmingsplanwijziging beschreven moeten worden. Het MER beschrijft deze maximale mogelijkheden en de effecten daarvan niet.

Indien significant negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden (vooral relevant voor de voor verzuring en vermessing gevoelige habitats) als gevolg van de voorgenomen wijziging niet op voorhand uitgesloten kunnen worden dient tevens een Passende beoordeling opgenomen te worden.

Aanvulling op het MER

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat de uitbreiding van het bouwblok passend gemaakt is op de behoefte aan stalruimte. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor bijvoorbeeld meerlaags bouwen. Ook is het noordelijk deel van het bouwblok, vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan van de gemeente Emmen, al zodanig aangepast dat uitbreiding met pluimveestallen niet aannemelijk is. Met deze onderbouwing acht de Commissie voldoende verklaard dat in het MER de maximale mogelijkheden van de bestemmingsplanwijziging in beeld zijn gebracht. Daarmee vervalt tevens de noodzaak om een Passende beoordeling uit te voeren.

2.11 Samenvatting

Het MER

De samenvatting geeft niet alle informatie die nodig is om als zelfstandig leesbaar document te gebruiken voor burgers en voor bestuurlijke besluitvorming. In de samenvatting ontbreekt een duidelijke beschrijving van de onderzochte alternatieven. Ook ontbreken tabellen met een kwantitatieve onderbouwing van de effecten van de onderzochte alternatieven. De samenvatting geeft hierdoor geen duidelijk beeld van de voorgenomen activiteit ten opzichte van de huidige situatie wat betreft aantallen dieren, toegepaste technieken, emissies en immissies van verzurende en vermestende stoffen, geur, fijn stof en geluid.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is een nieuwe samenvatting opgenomen, die meer en duidelijker informatie geeft over het voornemen en de milieueffecten daarvan. Een duidelijke tabel met daarin alle informatie, zowel kwantitatief als kwalitatief, ontbreekt echter nog steeds.

⁶ Uit de jurisprudentie blijkt dat bij het beoordelen van de m.e.r.-plicht en bij het opstellen van het MER uitgegaan moet worden van hetgeen het plan maximaal mogelijk maakt, waarbij uitgegaan kan worden van een realistisch maximaal scenario.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: de heer K.Th. de Haan

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen

Besluit: Wijziging bestemmingsplan en aanvraag van vergunning op grond van de Wet Milieubeheer

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14.0
plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: uitbreiden van een pluimveehouderij

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Zuidenvelder: van 20 januari 2009
ter inzage legging informatie over het voornemen: 21 januari tot en met 4 maart 2009
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 28 januari 2009
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 maart 2009
inhoudseisen vastgesteld: 16 maart 2010
kennisgeving MER in de Staatscourant en De Zuidenvelder van: 31 augustus 2010
ter inzage legging MER: 1 september tot en met 12 oktober 2010
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 14 september 2010
toetsingsadvies uitgebracht: 20 december 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. G.J.H. Elbertsen (secretaris)
ing. H.H. Ellen
ir. N.G. Ketting (voorzitter)
ing. R. van Lieshout

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt

tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Fam. H. Klaassen, Nieuw Weerdinge
2. Fam. Feiken, Nieuw Weerdinge
3. Achmea rechtsbijstand namens de heer en mevrouw Van der Molen, Nieuw Weerdinge
4. Fam. Grooten, Nieuw Weerdinge
5. Fam. H. Keuter, Nieuw Weerdinge
6. B. Weinans, Nieuw Weerdinge
7. Camping "Drentse Monden", Nieuw Weerdinge
8. Fam. S. Boekhout, Nieuw Weerdinge
9. Fam. H. M. Mechlenfeld, Nieuw Weerdinge
10. Fam. L. Wijnholds, Nieuw Weerdinge
11. Fam. H. Klaassen, Nieuw Weerdinge

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Pluimvee- houderij Haan te Nieuw Weerdinge en de aanvulling daarop

De heer K. Th. Haan is voornemens zijn pluimveehouderij te Nieuw Weerdinge uit te breiden en te concentreren op één locatie. In de nieuwe situatie zullen de bestaande pluimveehouderijactiviteiten op de locatie aan het Weerdingerkanaal worden beëindigd en zullen bij de locatie aan de Vledders tegenover de daar bestaande vleeskuikenstallen drie nieuwe stallen worden gerealiseerd, elk met een capaciteit van 55.000 vleeskuikens.

ISBN: 978-90-421-3166-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

